

Kaliforniya Zorbalık Mađuriyeti Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kaliforniya Zorbalık Mađuriyeti Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24182>

Özet

Kaliforniya Zorbalık Mađuriyeti Ölçeği (KZÖM), öğrencilerin okul ortamında maruz kaldıkları zorbalık türlerini ve sıklığını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Atik ve Güneri (2012) tarafından Türk ortaokul öğrencileri popülasyonuna uyarlanmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye bağlamında da güçlü geçerlilik ve güvenilirlik kanıtları sunduğunu göstermiştir.

Ölçek, öğrencilerin yaşadığı çeşitli mağuriyet deneyimlerini, fiziksel, sözel ve ilgisel zorbalık gibi boyutları ele alarak kapsamlı bir değerlendirme yapmasına olanak tanır. Ölçeğin kullanılması, okullardaki zorbalıkla mücadele programlarının etkinliğini değerlendirmek ve risk altındaki öğrencileri belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Zorbalık, Mađuriyet, Okul Zorbalığı, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Ortaokul, Likert Ölçeği

Yazarlar

Gökhan Atik, Oya Y. Güneri

Amaç

Kaliforniya Zorbalık Mađuriyeti Ölçeği'nin temel amacı, ortaokul düzeyindeki çocukların maruz kaldıkları zorbalık mağuriyeti düzeylerini ve türlerini sistematik bir şekilde ölçmek ve değerlendirmektir. Uyarlama çalışması, ölçeğin kültürel ve dilsel olarak Türk örneğine uygunluğunu sağlamayı hedeflemiştir.

Bu ölçek, araştırmacılara ve okul psikologlarına zorbalık davranışlarının yaygınlığını belirlemede, müdahale stratejileri geliştirmede ve bireysel risk faktörlerini anlamada standartlaştırılmış bir araç sunar. Ölçek, özellikle ergenlik dönemindeki öğrencilerin yaşadığı hassasiyetleri tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **Zorbalık Mađuriyeti** (Bullying Victimization) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bir öğrencinin okul ortamında bir veya daha fazla akranı tarafından tekrarlanan ve olumsuz eylemlere maruz kalması durumunu ifade eder. Ölçek, genellikle fiziksel, sözel, sosyal/ilgisel ve siber zorbalık gibi alt boyutları içerir, ancak uyarlama çalışmasında hangi faktörlerin korunduğu detaylıca incelenmiştir.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin kendilerine yönelik tehdit, dölama, alay etme veya fiziksel saldırı gibi davranışlar ne sıklıkla deneyimlediklerini de'lendirmeye odaklanır. Bu yapı, çocuk ve ergen ruh sağlığı çalmalarında kritik bir de'iken olarak kabul edilmektedir.

Geçerlilik

Kaliforniya Zorbalık Ma'duriyeti Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin geçerliliğini kanıtlamak amacıyla çe'itli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde **e' zamanlı geçerlilik** (concurrent validity) ve **tahmini geçerlilik** (predictive validity) hesaplanmıştır.

E' zamanlı geçerlilik, ölçekten alınan puanların, aynı anda ölçülen di'er ilgili yapılarla (örneğin, depresyon veya düşük benlik saygısı) teorik olarak beklenen yönde ilişkili olduğunu göstermiştir. Tahmini geçerlilik ise ölçek puanlarının gelecekteki davranışlar veya sonuçlar tahmin etme yeteneğini incelemiştir, bu da ölçeğin sağlam bir ölçüm aracı olduğunu desteklemektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık olmak üzere iki ana yöntemle incelenmiştir. İç tutarlılık için **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Bu katsayılar .72 ve .83 arasında bulunmuştur. Bu de'erler, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtü'ünü ve kabul edilebilir düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığının de'lendirmek amacıyla **test-tekrar test güvenilirlik** katsayısı hesaplanmıştır. Bu katsayı .82 olarak bulunmuştur. .80 üzerindeki bu de'er, ölçek puanlarının farklı zamanlarda uygulandığında yüksek oranda tutarlılık gösterdiği anlamına gelmektedir, bu da ölçeğin kararlı bir ölçüm sağladığını teyit eder.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısının Türk kültüründe korunup korunmadığını belirlemek amacıyla faktör analizleri yapılmıştır. Orijinal Kaliforniya Zorbalık Ma'duriyeti Ölçeği, genellikle farklı zorbalık türlerini (örneğin fiziksel, sözel) temsil eden çok boyutlu bir yapıya sahiptir.

Atik ve Güneri (2012) tarafından yürütülen çalışmada, ortaokul öğrencileri örnekleminde toplanan veriler üzerinde uygulanan faktör analizi sonuçları, ölçeğin Türkçede de yapısal geçerliliğini koruduğunu ve zorbalık ma'duriyetini ölçen temel faktörlerin ayrıştığını doğrulamıştır. Bu, ölçeğin sadece genel bir ma'duriyet puanı vermekle kalmayıp, aynı zamanda zorbalığın alt tiplerini de güvenilir bir şekilde ayrt edebildiğini gösterir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 5'li Likert derecelendirme formatı kullanılmaktadır. Yanıt seçenekleri şudur: (0 = Asla - 4 = Haftada Birkaç Kez).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Ortaokul Öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle 10-14 yaş aralığındaki ergenler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrenciler örneklemini üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Öğrenciler, belirtilen zorbalık eylemlerini ne sıklıkta yaptıkları kendileri idareler.

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Zorbalık, Mađuriyet, Psikometrik, Ortaokul, Gökhan Atik, Ölçek

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gökhan Atik

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilinmiyor (Kaynakta Belirtilmemiştir)

Kurum E-posta Adresi: gatik@ankara.edu.tr

Yazın Adresi: Gökhan Atik (Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi ile ilişkili)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Testin Uyarlama Yılı: 2012

Kullanım Şinleri: Ölçeğin akademik ve bilimsel araştırmalarda kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi veya orijinal referansın usulüne uygun olarak gösterilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlarda ücret bilgisi genellikle yazarın inisiyatifine bağlıdır, ancak kaynakta net bir ücret bilgisi bulunmamaktadır.

Referanslar

Atik, G., & Guneri, O. Y. (2012). California Bullying Victimization Scale: Validity and reliability evidence for the Turkish middle school children. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 1237-1241.

Bu makaleye ilişkin orijinal yayının bağlantısı aşağıdadır: ac.els-cdn.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: kaliforniya-zorbalik-magduriyeti-olcegi-toad.pdf

Kaliforniya Zorbalık Mağduriyeti Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak metinde doğrudan alınmamıştır. Ancak, ölçek, ortaokul öğrencilerinin zorbalığa maruz kalma sıklığına ölçek ve 5'li Likert derecelendirme (0 = Asla - 4 = Haftada Birkaç Kez) kullanılan bir dizi ifade içermektedir.